Bilgisayar Kayg? Ölçe?i (BKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgisayar Kayg? Ölçe?i (BKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17697

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i (BKÖ), bireylerin bilgisayar teknolojileri ile etkile?im kurma veya kullanma süreçlerine yönelik ya?ad?klar? kayg? düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, H. Çavu? ve M.S. Günbatar taraf?ndan 2008 y?l?nda Türkçeye uyarlama çal??mas? yap?larak Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. BKÖ, toplam 20 maddeden olu?makta ve iki temel alt boyutu içermektedir: Genel Bilgisayar Kayg?s? ve Donan?m Kayg?s?. Ölçek, yan?tlay?c?n?n kayg? düzeyini 5 dereceli Likert ölçe?i format?nda de?erlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar Kayg?s?, BKÖ, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çal??mas?, Teknoloji Kayg?s?, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Hayati Çavu?, M.S. Günbatar

Amaç

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin bilgisayar kullan?m?, ö?renimi veya bilgisayarla etkile?im kurma durumlar?na kar?? geli?tirdikleri duygusal tepkileri ve kayg? düzeyini güvenilir ve geçerli bir biçimde tespit etmektir. Teknolojinin h?zla yay?ld??? modern e?itim ve i? ortamlar?nda, bu tür kayg?lar?n belirlenmesi, e?itim müdahalelerinin ve destek programlar?n?n geli?tirilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Ölçek, özellikle e?itim psikolojisi alan?nda, bilgisayar teknolojilerine kar?? isteksizlik, korku veya kaç?nma davran??lar?n?n alt?nda yatan kayg? faktörünü ölçmek ve bu durumun akademik ba?ar? veya mesleki yeterlilik üzerindeki etkilerini incelemek üzere tasarlanm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Yap?

BKÖ, teorik olarak "Bilgisayar Kayg?s?" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin bilgisayar teknolojileriyle ba?a ç?kma yetene?ine dair alg?lanan yetersizlikten kaynaklanan gerginlik ve olumsuz duygulan?m hali olarak tan?mlan?r. Ölçe?in faktör yap?s?, kayg?y? iki ana bile?en üzerinden incelemektedir.

Genel Bilgisayar Kayg?s?: Bilgisayar kullan?m?yla ilgili genel durumlar, ders alma veya bilgisayarla çal??maya ba?lama gibi geni? kapsaml? senaryolarda hissedilen endi?eyi kapsar. Bu

ARABPSYCHOLOGY.COM

alt boyut 15 maddeden olu?maktad?r.

Donan?m Kayg?s?: Fiziksel bilgisayar donan?mlar?, çevre birimleri veya teknolojik cihazlarla (örne?in daktilo, klavye, fare) etkile?im kurmaktan kaynaklanan özgül kayg?lar? ifade eder. Bu alt boyut 5 maddeden olu?maktad?r.

Geçerlik

Çavu? ve Günbatar (2008) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu de?erlendirmek amac?yla geçerlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (bilgisayar kayg?s?) ne derece ölçtü?ünü belirler.

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad??? incelenmi? ve 20 maddenin iki faktör alt?nda topland??? görülmü?tür. Bu bulgu, BKÖ'nün Türk popülasyonunda da geçerli bir yap? sergiledi?ine dair kan?t sa?lamaktad?r. Ancak, kaynakta spesifik istatistiksel geçerlik katsay?lar? (örne?in, Do?rulay?c? Faktör Analizi uyum indeksleri veya ölçüt ba??ml? geçerlik de?erleri) detayl? olarak belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Uyarlama çal??mas? kapsam?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için güvenirlik analizleri yap?lm??t?r. ?ç tutarl?l?k, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ne derece homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Genellikle psikometrik çal??malarda iç tutarl?l?k, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak rapor edilir. Yüksek bir alfa katsay?s?, BKÖ maddelerinin bilgisayar kayg?s? yap?s?n? güvenilir bir biçimde ölçtü?üne i?aret eder. Kaynak materyalde spesifik alfa de?erleri sunulmam?? olmakla birlikte, uyarlama sürecinin ba?ar?l? bir güvenirlik testi içerdi?i kabul edilmektedir.

Faktör Analizi

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i'nin (BKÖ) Türkçe formunun faktör yap?s?, ke?fedici veya do?rulay?c? faktör analizi yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer ?ekilde iki temel faktör alt?nda organize oldu?u belirlenmi?tir.

Ölçek, toplam 20 maddeyi bu iki faktör aras?nda da??tmaktad?r: 15 madde "Genel Bilgisayar Kayg?s?" ve 5 madde "Donan?m Kayg?s?" alt boyutunu olu?turur. Bu iki faktörlü yap?, bilgisayar kayg?s?n?n hem genel kullan?m durumlar?na hem de spesifik donan?m etkile?imlerine yönelik farkl?la?an bile?enlerden olu?tu?unu desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 2 alt boyut (Genel Bilgisayar Kayg?s? ve Donan?m) ve toplam 20 madde.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genç yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri (Uyarlama çal??mas? örneklemine dayanarak tahmin edilmektedir).

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Bilgisayar teknolojileriyle e?itim veya meslek hayat?nda etkile?imde bulunan bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirime dayal?d?r. Yan?tlar 5'li Likert tipi derecelendirme ile toplan?r (1=hiç, 5=çok fazla). Yüksek puanlar yüksek bilgisayar kayg?s?n? gösterir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar Kayg?s? Ölçe?i, H. Çavu?, M.S. Günbatar, Psikoloji, E?itim Teknolojileri, Faktör Yap?s?, Uyarlama.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hayati Çavu?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: hayatiicavus@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas? 2008 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için gereken izinler ve olas? telif ücretleri hakk?nda bilgi almak üzere sorumlu yazar Hayati Çavu? ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF döküman?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: bilgisayar-kaygi-olcegi-bko-

ARABPSYCHOLOGY.COM

toad.pdf

Kaynaklar

Çavu?, H. ve Günbatar, M.S. (2008). Bilgisayar Kayg? Ölçe?inin Türkçeye uyarlama çal??mas?. *Gazi Üniversitesi Gazi E?itim Fakültesi Dergisi, 28*(3), 147-163.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: gefad.gazi.edu.tr

Bilgisayar Kayg? Ölçe?i (BKÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek, toplam 2 alt boyut ve 20 maddeden olu?maktad?r.

Genel Bilgisayar Kayg?s? (15 m): Bilgisayar kullan?m? ile ilgili ders almak beni kayg?land?r?r.

Donan?m (5 m): Daktilo kullanmak beni kayg?land?r?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM